

Protokoll 9/2021

fört vid Södermalms stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 23 september 2021 kl. 17:30-19:00,
<https://live.mediaflow.com/84CEBLVVC4>

Ledamöter

Christoffer Järkeborn (M) Ordförande
Anders Göransson (S) Vice ordförande
Filip Solsjö (M)
Harald Eriksson (M)
Anders Karlsson (M)
Anne-Lie Elfvén (L)
Magnus Palm (MP)
Lars Rottem Krangnes (C)
Britten Lagerkvist Tranströmer (S)
Magnus Nilsson (S)
Christina Wallmark (SD)
Cassandra Solback (S) ersätter Birgitta Sevefjord (V)
Frida Nehrfors Hultén (V) ersätter Charlotte Lilja Pittuco (V)

Ersättare

Roslana Cederhage (M)
Anneli Önneby (MP)
Anna-Karin Lindahl (S)
Ulf Wester (SD)
Antonia Simon (FI)

Övriga närvarande

Ann-Christine Jenvén Stadsdelsdirektör
Martha Anderstedt Nämndsekreterare

Justerare

Anders Göransson

Datum för justering**Paragraf**

§22

Sekreterare

Martha Anderstedt

§ 22**Remiss av Mer relevant än någonsin. Biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025**

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2021/850

SÖD 2021/653

Beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservationer

Anders Göransson, Britten Lagerkvist Tranströmer och Magnus Nilsson, samtliga (S) samt Frida Nehrfors Hultén (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag (bilaga).

Särskilt uttalande

Christina Wallmark (SD) lämnar ett särskilt uttalande från Sverigedemokraterna (bilaga).

Ersättaryttrande

Ulf Wester (SD) ställer sig bakom det särskilda uttalandet från Sverigedemokraterna.

Antonia Simon (Fi), Cassandra Solback (S) och Anna-Karin Lindahl (S) ställer sig bakom det gemensamma förslaget till beslut från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

Sammanfattning av ärendet

Stadsdelsnämnden har på remiss från kommunstyrelsen fått *Mer relevant än någonsin – biblioteksplan 2022-2025* för yttrande. Med utgångspunkt i Vision 2040 och förslag på fem strategiska förflyttningar pekar planen ut riktningen för biblioteksverksamheten under den kommande fyraårsperioden. Förvaltningen är överlag positiv till den nya biblioteksplanen som är fint illustrerad och innehåller tilltalande citat och exempel. De strategiska förflyttningarna är relevanta och speglar samhällets utveckling. Dock saknar förvaltningen en tydlig koppling mellan de strategiska förflyttningarna och de prioriterade grupperna som anges i bibliotekslagen. Förvaltningen anser att det behöver tydliggöras vad det är som egentligen ska göras för att underlätta för biblioteksverksamheten, och eventuellt övriga ansvariga, att verkställa planen. Planen skulle också kunna nå ut till fler, som information om vad staden planerar, om den var mer lättläst.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Anders Göransson, Britten Lagerkvist Tranströmer och Magnus Nilsson, samtliga (S) samt Frida Nehrfors Hultén (V) föreslår att nämnden beslutar enligt det gemensamma förslaget från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet (bilaga).

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut - förvaltningens förslag och Socialdemokraterna och Vänsterpartiets förslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Handlingar i ärendet

- SÖD 2021/653-2 Tjänsteutlåtande Remiss av Mer relevant än någonsin. Biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025
- SÖD 2021/653-1.3 Mer relevant än någonsin - Biblioteksplan 2022-2025

2021-09-23

Ärende 22

Remiss av Mer relevant än någonsin.
Biblioteksplan för Stockholms stad 2022-
2025

Anders Göransson m.fl. S
Frida Nehrfor Hultén V
Antonia Simon Fi

Särskilt uttalande

Biblioteken är platser där människor kan vara ensamma tillsammans. En av få allmänna platser där personal finns på plats. Det går att komma in utan tidsbokning och ställa frågor till en levande människa. Och alla är välkomna.

Södermalms kommunala bibliotek, som Tranströmerbiblioteket, Hornstull och Luma, är helt fundamentala för att alla invånare och besökare i stadsdelen ska kunna tillgängliggöra sig olika sorters litteratur på samma villkor. Därför är det viktigt att möjliggöra satsningar på de lokala biblioteken och utveckla dessa även i framtiden.

I övrigt hänvisar vi till Vänsterpartiets, Socialdemokraternas och Feministiskt initiativs gemensamma förslag till beslut i Kulturnämnden:

Förslag till beslut

Att förslaget till biblioteksplan 2022–2025 godkännes delvis

Att utbyggnaden av nodbibliotek inte får ske på bekostnaden av de lokala biblioteken

Att barnlitteraturen delvis undantas från den gemensamma samlingen

Att däröver anföras följande

Förslaget på biblioteksplan för 2022–2025 är en genomarbetad och gedigen produkt som bygger på ett arbetssätt där man lyssnat på stockholmarnas erfarenheter och behov av biblioteksverksamheten i staden. Biblioteksplanen är fylld av berättelser som visar på hur viktigt biblioteket är som samhällsinstitution och hur stolta vi ska vara över den fantastiska biblioteksverksamhet vi har idag.

Staden växer, biblioteksbesökarnas och läsarnas beteendemönster har förändrats kraftigt över tid vilket fodrar att biblioteken behöver anpassa sin verksamhet för att möta stockholmarna på ett bättre sätt. Vi delar därför biblioteksplanens lovvärda ambition om att göra biblioteken mer relevanta än någonsin och det finns ett behov av att stärka bibliotekens förutsättningar för att klara av sitt oerhört samhällsviktiga och omfattande uppdrag. Det handlar både om stärkt finansiering och att ta kliv framåt för att Stockholms bibliotek ska ligga i framkant nationellt och hålla högsta möjliga kvalitet.

Vi vill dock vara tydliga med att strategiska förflyttningar behöver ske varsamt och med eftertanke. När biblioteken får ett förändrat uppdrag på strukturell nivå måste man säkerställa att det inte sker på bekostnaden av en likvärdig tillgång till biblioteken för alla Stockholmare oavsett utbildningsbakgrund eller var i staden man bor.

När det gäller de nya strategiska förflyttningar som presenteras i biblioteksplanen är vi i grunden positiva till förslagen, men vi ser att det finns risker och utmaningar som utan noga avvägningar och fullgod finansiering kan leda till oönskade effekter.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Det finns flera vinster att göra när biblioteken går från ett lokalt bestånd till en gemensam boksamling. En modern logistikkedja där det blir lättare för användarna att beställa böcker kan innebära förbättrad service och effektiviseringar av biblioteksverksamheten där mängden transporter minskas och resurser frigörs till att förbättra programverksamheten.

Däremot finns det problem och risker med att från lokala bestånd till en så kallad flytande samling. För att en flytande samling ska fungera fullt ut och stärka likvärdigheten behöver beteendemönstret se liknande ut i hela staden, vilket inte är fallet idag. Om boende i innerstaden i högre grad beställer och efterfrågar böcker av olika kategorier än vad boende i våra ytterförorter gör kommer böcker att koncentreras till biblioteken som ligger centralt. Det skulle vara förödande.

Särskilt viktigt är det att barnböcker inte ingår i stadens gemensamma bestånd utan att varje enskilt bibliotek har en barnavdelning där böckerna ingår i det egna beståndet. Det finns skäl till att fundera noggrant vilka andra typer av böcker som bör ingå i bibliotekens egna bestånd för att motverka de negativa sidorna med att ha en flytande samling.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Vi ställer oss grunden positiva till att varje stadsdel har ett nodbibliotek som kan erbjuda ett bredare utbud av böcker och programverksamhet. Däremot ställer vi oss starkt kritiska till att den här utvecklingen sker på bekostnad av våra mindre lokala bibliotek.

Biblioteket mitt i byn har inte tappat relevans. Tvärt om menar vi att ett levande lokalt bibliotek i närområdet är viktigare än någonsin. Ett bemannat bibliotek med en god programverksamhet, särskilt för barn och unga, ska vara hjärtat av våra lokalsamhällen där alla medborgare känner sig välkomna. Den här mandatperioden har samhällsservicen i staden försämrats på många platser, särskilt i våra ytterförorter. En reducering av de lokala biblioteken skulle vara ett dråpslag i det avseendet på många platser.

Vidare går och cyklar många barn och föräldrar till sitt lokala bibliotek för att låna böcker. Hur många av dessa skulle ta sig till ett nodbibliotek en eftermiddag efter förskolan när det lokala biblioteket inte finns kvar eller har minskad tillgänglighet? Att lägga ner, ta bort bemanningen eller reducera tillgängligheten till dessa skulle skapa oerhört negativa effekter för barnens läsande, läskunnighet och den lokala samhällsservicen som biblioteken är en essentiell del av.

Det är helt oacceptabelt att utbyggnaden av nodbiblioteksstrukturen sker på bekostnaden av våra mindre bibliotek och därför förutsätter vi att biblioteksplanen möts upp av en starkt finansiering från den grönbå majoriteten som möjliggör för utvecklingen av notbiblioteken samtidigt som vi också stärker våra lokala bibliotek.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteken är en plats som många olika typer av människor söker sig till för ärenden som inte har med läsning eller utlån av medier av olika slag. Samhällsservicen som biblioteken erbjuder i form av vägledning, stöd av olika slag och tillgång till datorer, kopiatorer och wi-fi

är mycket uppskattad och viktig för många stockholmare.

Vi ställer oss positiva till att den här delen av bibliotekens kärnverksamhet lyfts upp i biblioteksplanen, men vi hade önskat att man tog ett ytterligare kliv och föreslog att varje bibliotek också ska ha ett medborgarkontor. På flera platser är bibliotek och medborgarkontor samlokaliserade och vi anser att det finns goda skäl att höja ambitionsnivån för samhällsservicen för alla stadens bibliotek.

Vidare anger biblioteksplanen att all verksamhetsutveckling bör utgå från att utforma en så inkluderande verksamhet för så många som möjligt. Biblioteket beskrivs som en plats som ska vara inbjudande, trygg och tillgänglig för alla. En plats med tydlig struktur för det trygghetsskapande arbetet - och med ett tydligt uppdrag om att anpassa sig till användarnas behov. Exempelvis lyfts Barnrättsperspektivet på ett tydligt sätt, men däremot lyser HBTQ+ perspektivet med sin frånvaro.

För att biblioteken fortsatt ska kunna bidra till att en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och mångfald så krävs det också att det finns en bredd bland de prioriterade målgrupperna. Biblioteken är samhällsviktig aktör och deras aktiva arbete för hbtq+ personer kan göra stor skillnad för den enskilda att inkluderas i staden. Svensk biblioteksörening har bland annat utformat en guide för bibliotekens arbete med just hbtq+ frågor, med syfte att inspirera verksamma inom bibliotekssektorn. Där beskrivs bland annat vikten av ett medvetet inkluderande för att bättre kunna skapa en miljö där alla känner sig välkomna, och trygga. Dit når biblioteken genom kompetensutveckling och normkritiska perspektiv som är viktiga inte vara för det direkta arbetet i biblioteksrummen utan också vid marknadsföring, rekrytering och planering. Att inkludera och synliggöra hbtq+ perspektivet i biblioteksutvecklingen, och prioritera det i föreningens arbete, bör vara en självklarhet. Inte ens biblioteken är fria från hot och våld, och vi har de senaste åren sett flera exempel runt om i landet på när extrema krafter försöker inskränka de mänskliga rättigheterna genom att påverka vilka flaggor som får hängas upp mm.

Södermalms stadsdelsnämnd
2021-09-23
Dnr SÖD 2021/653
Ärende 22

Christina Wallmark (SD)
Ulf Wester (SD)

Remiss av Mer relevant än någonsin. Biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025

SU

Sverigedemokraterna ser positivt på framtagandet av en plan för bibliotekens framtid i Stockholms stad. Den centrala utgångspunkten för alla bibliotek har varit och bör vara att vara att det är en plats att förkovra sig på sant att sprida kunskap. I tider av förändrade konsumtions- och levnadsmönster är det av stor vikt att föra diskussioner om hur vi kan bevara och värna centrala institutioners roll i framtiden. Bibliotekens roll att bevara litteratur och blivit än mer viktigt då allt mer digitaliseras.

Biblioteken har en central roll att spela i att skapa mötesplatser och erbjuda kunskap för de som annars inte har tillgång till det biblioteken har att erbjuda. Inte minst är det en avgörande resurs för de i behov av tekniskt stöd. Stockholms stadsbibliotek är lika gammalt som den svenska demokratin och Sveriges bibliotekstraditioner är en del av den svenska kulturen. I och med de samhällsutmaningar som den förda politiken har skapat så ser vi att bibliotekens roll blir allt viktigare i att sprida kunskap om svensk kultur och historia till nya generationer.

Vidare ställer vi oss skeptiska till förslaget om "förtroendeöppet", ett koncept som syftar till att hålla biblioteken öppna utan närvarande personal, då stadens bibliotek har haft problem med ungdomsgäng som bidragit till en otrygg och ogästvänlig miljö för övriga besökare.

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Anders, Göransson	2021-09-28
CHRISTOFFER, JÄRKEBORN	2021-09-28
Anna Martha Linnéa, Anderstedt	2021-09-28